

- zasada zachowania pędu, zderzenia; • ruch obrotowy, II zas. dynamiki

1. Dwa samochody A i B jadące odpowiednio na zachód i południe zderzają się na skrzyżowaniu, a po zderzeniu szepiąją się ze sobą. Przed zderzeniem samochód A (masa 450 kg) jechał z prędkością 60 km/h, a samochód B (masa 600 kg) z prędkością 90 km/h. Znaleźć wartość prędkości i kierunek ruchu szepionych samochodów tuż po ich zderzeniu.
2. *Zderzenia niecentralne.* W zderzeniu sprężystym cząstki α z jądrem tlenu kierunek cząstki α po zderzeniu tworzy kąt $\varphi = 64^\circ$ względem pierwotnego kierunku. Jądro odrzutu (tlen), będące początkowo w spoczynku, zostaje odrzucone pod kątem $\psi = 51^\circ$. Obliczyć stosunek prędkości obu cząstek po zderzeniu.
wskaz.: Pęd całkowity obu cząstek jest w zderzeniu zachowany, rozpatrz równania dla składowych wektora pędu. odp.: $\frac{v_\alpha}{v_O} = 4 \frac{\sin \phi}{\sin \psi} = \dots$
3. *Ruch obrotowy.* Definicje momentu siły, momentu bezwładności, wektora przyspieszenia kąтового, momentu pędu; II zasada dynamiki dla ruchu obrotowego; energia kinetyczna w ruchu obrotowym
4. Oblicz składowe oraz wartość momentu siły względem punktu obrotu o współrzędnych (0,0), jeśli siła $\vec{F} = 2\hat{i} + 3\hat{j}$ [N] zaczepiona jest:
a) w punkcie o współrzędnych (2,3) [m], b) w punkcie o współrzędnych (0,2) [m]. c) Jaki kąt tworzy moment siły obliczony dla przypadku b) z osią x ?
odp.: a) 0; b) $-4\hat{k}$ Nm²; c) 90°
5. Do koła o promieniu $R = 0.5$ m i momencie bezwładności $I = 20$ m² przyłożono stały moment sił $M = 50$ N · m. Znaleźć przyspieszenie kątowe oraz prędkość liniową punktów na obwodzie przy końcu 10-tej sekundy ruchu (prędkość początkową przyjąć zero).
(odp.: 2.5 rad/s², 12.5 m/s)
6. Ciało o momencie bezwładności I obraca się z prędkością kątową ω_o . W chwili $t = 0$ zaczyna nań działać malejący w czasie moment siły $M = M_o e^{-At}$ (t – czas, M_o , A – stałe dodatnie). Jaka jest prędkość kątowa ciała w chwili t ? (wsk.: zapisz równanie ruchu, czyli II zas. dyn. dla ruchu obrotowego, rozseparuj zmienne w równaniu, wykonaj całkowanie)
odp. $\omega = \omega_o + \frac{M_o}{AI}(1 - e^{-At})$
7. Na końcu pręta o długości L i masie m_p przymocowano kulę o masie m_k i promieniu R . Pręt i środek kuli leżą na jednej prostej. Oblicz moment bezwładności układu względem osi obrotu prostopadłej do pręta i przechodzącej przez środek kuli. (wsk.: stosuj tw. Steinera)
8. Drut o długości $d = 100$ cm i masie $m = 0.4$ kg w zgięto w kształcie kwadratu. Oblicz moment bezwładności względem osi pokrywającej się z jedną z krawędzi kwadratu. (odp.: 0.0156 kg·m²)
9. Dwie małe kulki o masach m i $3m$ osadzono na końcach cienkiego i lekkiego pręta o długości l , przy czym długość pręta jest znacznie większa od średnic kulek. Ile wynosi moment bezwładności układu kulek względem osi prostopadłej do pręta i przechodzącej przez środek masy układu? Założyć, że zarówno masa jak i moment bezwładności pręta są pomijalnie małe. (odp.: $5/8 ml^2$)
10. Rozwiązać zadanie 6 zestaw 3 (ruch dwóch mas połączonych nicią) z uwzględnieniem ruchu krążka, którego masa wynosi $M = 1.5$ kg, a promień $R = 4$ cm. (odp.: $a = \frac{m_2 - m_1 \sin \alpha}{m_1 + m_2 + \frac{1}{2}M}$)
11. Obliczyć energię kinetyczną krążka o masie 2 kg toczącego się bez poślizgu po poziomej powierzchni z prędkością 2 m/s. (odp: $E = 6$ J)